

Igra EN SVET

Navodila



Aktivna in poučna igra o globalizaciji in razlikah med posameznimi deli sveta

Znano dejstvo je, da si je velike številke težko predstavljati. Igra En svet prikazuje porazdelitev svetovne populacije na različnih kontinentih in regijah ter porazdelitev svetovnega dohodka (merjeno v BDP) na preprost in neposreden način.

Igra En svet

Navodila

Trajanje igre: približno 20 minut

Starost: 12+

Število igralcev: 5 ali več igralcev in 1 vodja igre

Material

1 podlaga "Zemljevid sveta"

100 figuric (= 100% svetovne populacije)

100 kovancev (= 100% svetovnega dohodka - BDP)

1 navodila (vključno s podatkovno tabelo)



Kako igrati

Za začetek igralci kot skupina porazdelijo 100 figuric (ki predstavljajo 100% svetovnega prebivalstva) po različnih kontinentih. Nato porazdelijo še 100 kovancev (ki predstavljajo 100% svetovnega dohodka). Vodje igre primerja rezultate s podatki, ki so navedeni v tabeli. To stori v dveh korakih - po razdelitvi figuric in po razdelitvi kovancev. Če je za izvedbo igre na razpolago le malo časa lahko podatke primerja le po končani razporeditvi.

Cilji igre

Igralci in vodja igre skupaj poustvarijo sliko našega planeta, ki prikazuje porazdelitev svetovnega prebivalstva ter neenako porazdelitev bogastva in dobrin, hkrati pa opozarja na nepravilne ekonomske procese in osiromašenje velikega deleža svetovnega prebivalstva.

Igra prav tako spodbuja zanimanje za medsebojno povezanost lokalnega in globalnega razvoja.

Cilj igre je med drugim tudi dospeti do predlogov za skupno reševanje globalnih izzivov skozi diskusijo in upoštevanje razlogov in argumentov vsakega posameznika. Na tak način udeleženci razvijajo kritično mišljenje in se učijo družbenih veščin.

Igra En svet

PODROBEN OPIS IGRE

Na začetku igre položimo figurice in kovance okoli zemljevida sveta v skupinah po deset.

Prvi korak: Ogled zemljevida sveta

Vodja igre vpraša igralce, ali se jim zdi zemljevid sveta pred njimi kakorkoli nenavaden. Običajno največ pozornosti pritegne neobičajna velikost kontinentov južne poloble (npr. Afrika). Vodja igre nato razloži, da kontinenti na zemljevidu niso prikazani kot na običajnih zemljevidih, temveč v svojih dejanskih razsežnostih z uporabo t.i. Petersove projekcije. Države, ki spadajo v Skupino osmih ekonomsko najrazvitejših držav (G8) so prikazane glede na njihovo politično in ekonomsko pomembnost (več podrobnosti je moč najti v poglavju Dodatne informacije).

Drugi korak: ocenjevanje in porazdelitev svetovnega prebivalstva

Zdaj so na vrsti igralci, ki naj ocenijo odstotek svetovnega prebivalstva na posameznih kontinentih in na zemljevidu sveta ustrezno porazdelijo 100 figuric. Da bi se izognili napakam v štetju ali izgubi pregleda nad številom nerazporejenih figuric, naj bodo le-te v skupinah po 10 in 5.

Po tem, ko so vse figurice razporejene po zemljevidu, vodja igre skupaj z igralci primerja rezultate s podatki v tabeli. Priporočljivo je rezultate in ustrezne pravilne odgovore zapisati na velik list papirja.

V tem delu igre je možna diskusija s pomočjo različnih vprašanj, kot so: “Kaj po vašem mnenju oblikuje našo predstavo o porazdelitvi svetovnega prebivalstva?” ali “Katere podobe, interesi (morda boljše predstave?) in strahovi se skrivajo v ozadju?”

Tretji korak: ocenjevanje in porazdelitev svetovnega dohodka

Za porazdelitev svetovnega dohodka uporabimo 100 kovancev. Po razdelitvi kovancev na igralni površini vodja igre in igralci ponovno preverijo svoje hipoteze s pomočjo podatkov iz tabele.

Da bi se izognili nemiru in neredu, kadar delamo v velikih skupinah, je priporočljivo izbrati nekaj učencev, ki bodo odgovorni za porazdelitev kovancev in figuric.

Igra En svet

DISKUSIJA

Na koncu igre je pomembno, da se pogovorimo o podobi, ki se je prikazala na zemljevidu ter o vplivu, ki ga je igra imela na posamezne igralce. Diskusija ob koncu je najpomembnejši del igre. Udeležence poskusimo spodbuditi k temu, da izrazijo lastno mnenje o tem, zakaj so razlike med posameznimi deli sveta tako velike, kako jih je moč zmanjšati. Predvsem je pomembno, da se soočijo z odstopanji od predstav, ki so jih imeli pred začetkom igre ter poskusijo ugotoviti, zakaj je do njih prišlo.

Igra En svet lahko služi kot uvodna aktivnost, kadar se ukvarjamo s temami, kot je trgovina z vsakdanjimi dobrinami, npr. bananami, rižem, kakavom ali bombažem.

DODATNE INFORMACIJE

Revščina

Ker je zelo težko definirati pojem "revščine" in meriti lakoto, bolezen in nemoč, je Svetovna banka uvedla tako imenovano definicijo preživetja z enim dolarjem na dan. Po tem indeksu se smatra, da živi vsak, ki mora preživeti z manj kot enim dolarjem na dan, pod mejo absolutne revščine, vsak, ki ima na voljo manj kot dva dolarja dnevno, pa pod mejo revščine. Ta definicija temelji na finančnih sredstvih posameznika in je lahko precej varljiva, saj finančna situacija ni edini pokazatelj revščine. Revščina je namreč po svoji naravi zelo relativen pojem, ki ga je moč ustrezno razumeti in definirati le v lokalnem kontekstu. Vprašanje samoopredelitve je izjemno pomembno, saj številni posamezniki in posameznice, ki bi uradno morali soditi pod prag revščine, sami sebe ne dojemajo kot revne. Obratna situacija je prav tako pogosta. Marsikdo, ki po statistični definiciji nikakor ne sodi v skupino revnih, samega sebe dojemata kot prav takega.

Če želimo revščino nekoliko bolje razumeti je nujno govoriti je o treh osnovnih vidikih revščine. Prvi je t.i. dohodkovni vidik, kjer je meja revščina definirana z dohodkom, ki je potreben za nakup določene količine hrane. Ta vidik pogosto enačimo z zgoraj navedeno definicijo Svetovne banke.

Drugi vidik se nanaša na zadovoljevanje temeljnih človekovih potreb, kot so: minimalna stopnja prehrane, minimalna zdravstvena zaščita, stanovanje, dostop do izobrazbe in osebna svoboda. K temu lahko dodamo še potrebo po zaposlitvi in sodelovanju v odločanju.

Tretji vidik revščine pa je osredotočen na odsotnost osnovnih zmožnosti za delovanje, ki se nanašajo tako na zmožnost udeleževanja v javnem življenju in življenju skupnosti, kakor tudi na povsem osebno razvijanje lastnega potenciala, kar vključuje osvajanje potrebnih znanj in veščin, ki niso nujno sestavni del uradnega procesa izobraževanja in ki niso v enaki meri dostopne vsem.

<http://www.poverty.com>

<http://www.makepovertyhistory.org>

<http://www.globalissues.org/TradeRelated/Poverty.asp>

Igra En svet

Skupina osmih ekonomsko najrazvitejših držav (G8)

V G8 - skupino osmih ekonomsko najrazvitejših držav sveta sodijo naslednje države: Nemčija, Francija, Italija, Japonska, Kanada, Rusija, Združene Države Amerike in Velika Britanija. Evropska unija ima v G8 status opazovalke. Na pobudo ZDA se je prejšnji sedmerici držav leta 1997 pridružila tudi Rusija. Srečanja na vrhu G8 se odvijajo enkrat letno in potekajo v obliki neuradnega foruma. Skupina G8 nima za seboj trdne organizacijske strukture in nima niti uradnega sedeža.

Predmet zasedanj G8 so soočanja s svetovnimi izzivi, ki so skupni vsem državam. Zadnja leta so v ospredju predvsem teme, kot so odpis dolgov najrevnejšim državam ter Kjotski protokol in klimatske spremembe. Zasedanja osmerice pritegnejo veliko pozornost medijev in širše javnosti. Srečanja pogosto spremljajo tudi množični protesti, ki jih organizirajo različna civilno-družbena gibanja. Protestniki nasprotujejo mednarodni politiki, ki jo vodijo države osmerice, saj v njej vidijo oviro uravnoveženemu in sonaravnemu razvoju.

Čeprav potekajo zasedanja G8 v obliki neformalnih srečanj, ne gre podcenjevati njihove pomembnosti. Države osmerice namreč skupaj obvladujejo kar dve tretjini svetovne trgovine, kar ustreza tudi skupni moči njihovega gospodarstva. V teh državah živi približno 14% svetovnega prebivalstva. Države, kot so Kitajska in Indija, ki po številu prebivalstva daleč prekašajo G8 pa postajajo v zadnjih nekaj letih vse pomembnejše za globalno gospodarstvo.

Držav s hitro razvijajočim se trgom, ki so povabljene, da prisostvujejo konferencam G8, ne da bi bile njene članice, je trenutno pet: Kitajska, Indija, Južnoafriška republika, Brazilija in Mehika.

<http://g8-tv.org/>

<http://www.g8.utoronto.ca/>

Petersova projekcija

Izraz »Petersova projekcija« se nanaša na zemljevid sveta s točnimi razmerji med površinami kontinentov, ki ga je prvi objavil zgodovinar in kartograf Arno Peters leta 1974. Na Petersovem zemljevidu so vse površine prikazane v pravi velikosti, ne glede na to, kje na globusu se nahajajo. Povedano preprosto: en kvadratni meter je en kvadratni meter, kjer koli že je - na ekvatorju ali na severnem polu.

Mercatorjeva projekcija (1569) npr. je znana po verodostojnosti kotov ter natančnega predstavljanja območij ob ekvatorju, kot tudi po ekstremnih popačenjih polarnih območjih. Mercatorjev zemljevid ne prikazuje pravih razmerij površin.

Igra En svet

Zemljevidi sveta, ki jih uporabljamo vsak dan, nam kažejo precej drugačno podobo sveta, kot jo kaže Petersov zemljevid. V nasprotju z običajnimi zemljevidi se območja ob ekvatorju na Petersovem zemljevidu zdijo raztegnjena, območja ob tečajih pa skrčena. Razdalje in koti niso natančno poustvarjeni. V nasprotju z običajno evropocentrično projekcijo, kjer so severne države Evrope in Amerike prikazane kot ogromne, se kot mnogo večje izkažejo nekatere povsem druge države, zlasti na afriški celini. Za primerjavo: Afrika je v resnici tako velika, da bi vanjo lahko stlačili Evropo, Združene države Amerike in Kitajsko.

Vsak zemljevid je nujno kompromis, saj je sferično obliko Zemlje nemogoče natančno predstaviti na dvodimenzionalnem zemljevidu. Vprašanje je le, za katero od popačenih podob se bomo odločili. Prav te izkrivljene slike pa nam lahko marsikaj povedo o skritih motivacijah. Ob njih si lahko zastavimo množico vprašanj. Na tem mestu navajamo le eno: Zakaj je na vseh zemljevid severna polobla na vrhu, južna pa na dnu? Bistvo igre En svet je tudi v postavljanju takšnih vprašanj in iskanju odgovorov nanje.

<http://www.petersmap.com>

<http://www.worldmapper.org>

Svetovno prebivalstvo

Izraz »svetovno prebivalstvo« se nanaša na ocenjeno število ljudi, ki živijo na svetu. Aprila 2007 je ta številka znašala približno 6,5 milijarde. Kljub upadu prebivalstva v nekaterih predelih sveta (Evropa, Severna Amerika) je splošen trend naraščanje svetovnega prebivalstva. Prebivalstvo najhitreje narašča v državah Jugovzhodne Azije in nekaterih državah Afrike. Po ocenah Združenih narodov naj bi število do leta 2050 na Zemlji živelo več kot 9 milijard ljudi.

<http://www.un.org/popin/wdtrends.htm>

<http://esa.un.org/unpp>

<http://www.populationdata.net/>

Igra En svet

Svetovni dohodek - Bruto Družbeni Proizvod (BDP)

Pojem »svetovni dohodek«, ki se uporablja v tej igri, temelji na bruto družbenem proizvodu posameznih držav, omenjenih v igri. BDP je definiran kot vsota vseh dobrin in storitev, ki jih proizvede posamezna država. Težko bi ga opredelili kot natančno orodje za merjenje bogastva države, saj ne vključuje proizvodnje za preživetje (domačijska proizvodnja), v mnogih pretežno poljedelskih (agrarnih) državah Afrike in Latinske Amerike pa je do 80% dejavnosti podeželskega prebivalstva neposredno vezanih na proizvodnjo za preživetje. BDP tudi ne prikaže realne slike kakovosti bivanja v posameznih državah oz razlik znotraj samih držav in kontinentov. Kadar govorimo o »svetovnem dohodku« ne smemo pozabiti na navedene omejitve. Igro En svet lahko uporabimo tudi kot spodbudo k nadaljnjemu raziskovanju in poglobljanju znanja. Skozi igro udeleženci spoznajo, da marsikaj ni, kot se zdi, in nikakor ni nesmiselno spoznati tudi pomanjkljivosti igre same.

<http://www.worldbank.org/>

Spletne strani

<http://schools.welthaus.at> in <http://www.humanitas.si>

Na teh internetnih straneh lahko najdete sledeče informacije:

- Najnovejši podatki o prebivalstvu in dohodku
- Navodila igre
- Ideje o tem, kako lahko v vsakdanjem življenju prispevamo k bolj uravnoteženemu in enakomernejšemu svetovnemu razvoju
- Nadaljnje povezave in material za delavnice
- Predstavitev projekta »Šole delujejo globalno«

Kontaktne informacije

HUMANITAS

Društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti

Resljeva 48

1000 Ljubljana

+386 (0)1 430 03 43

www.humanitas.si / info@humanitas.si

TABELA S PODATKI

PODATKI - POVZETEK

	Prebivalstvo	Prebivalstvo (%)	Figurice	Dohodek (v mlrd. \$)	Dohodek (%)	Kovanci
Evropa	591.852.029	9,19	9	14.467,60	32,63	33
Azija brez Rusije	3.894.694.000	60,45	60	11.304,58	25,50	25
Rusija	143.114.000	2,22	2	763,72	1,72	2
Avstralija in Oceanija	32.455.000	0,50	1	851,38	1,92	2
Latinska Amerika in Karibsko otočje	551.177.000	8,55	9	2.482,29	5,60	6
Afrika	896.606.000	13,92	14	933,66	2,11	2
Severna Amerika	333.058.566	5,17	5	13.530,32	30,52	30
Azija z Rusijo	4.037.808.000	62,67	62	12.068,30	27,22	27
Skupaj	6.442.956.595	100,00	100	44.333,54	100,00	100

ČLANICE SKUPINE G8

	Prebivalstvo	Prebivalstvo (%)	Figurice	Dohodek (v mlrd. \$)	Dohodek (%)	Kovanci
ZDA	296.410.000	4,60	5	12.416,51	28,01	28
Kanada	32.299.000	0,50	1	1.113,81	2,51	3
Japonska	127.774.000	1,98	2	4.533,97	10,23	10
Rusija	143.114.000	2,22	2	763,72	1,72	2
Nemčija	82.469.000	1,28	1	2.794,93	6,30	6
Velika Britanija	60.227.000	0,93	1	2.198,79	4,96	5
Francija	60.873.000	0,94	1	2.126,63	4,80	5
Italija	58.607.000	0,91	1	1.762,52	3,98	4
Skupaj	861.773.000	13,38	14	27.710,87	62,51	63

DRŽAVE Z VELIKIM RAZVOJNIM POTENCIALOM

	Prebivalstvo	Prebivalstvo (%)	Figurice	Dohodek (v mlrd. \$)	Dohodek (%)	Kovanci
Kitajska	1.311.904.000	20,36	20	2.234,30	5,04	5
Indija	1.094.583.000	16,99	17	805,71	1,82	2
Brazilija	186.405.000	2,89	3	796,06	1,80	2
Mehika	103.089.000	1,60	2	768,44	1,73	2
Južnoafriška republika	46.888.000	0,73	1	239,54	0,54	0
Skupaj	2.742.869.000	42,57	43	4.844,05	10,93	11

PARTNERICE V PROJEKTU ŠOLE DELUJEJO GLOBALNO

	Prebivalstvo	Prebivalstvo (%)		Dohodek (v mlrd. \$)	Dohodek (%)
Avstrija	8.233.000	0,13		306,07	0,69
Madžarska	10.087.000	0,16		109,24	0,25
Slovenija	2.001.000	0,03		34,35	0,08
Latvija	2.301.000	0,04		15,83	0,04
Skupaj	22.622.000	0,35		465,49	1,05

Tabela vsebuje podatke iz Fischerjevega Svetovnega Almanaha 2008

ŠOLE DELUJEJO GLOBALNO

"Šole delujejo globalno" je skupni projekt sedmih nevladnih organizacij iz štirih držav, ki ga sofinancirata Evropska Unija in ADA. Kot partnerji v projektu nastopajo: Welthaus Graz, Linz, Klagenfurt in Wien (Avstrija), Artemisszio (Madžarska), Humanitas (Slovenija) in MiTi (Latvija). Projekt se izvaja v letih 2007 - 2009.

Cilj projekta je širjenje in poglobljanje znanja o medsebojnih globalnih ekonomskih odnosih, predvsem v ciljnih skupinah učiteljev in učencev. Vpliv, ki ga imamo posamezniki kot potrošniki na potek globalizacijskih tokov, nikakor ni zanemarljiv. Vsi ljudje s svojimi navadami, željami in idejami sooblikujemo dogajanja na mednarodnem oz. meddržavnem nivoju. Pomanjkanje občutka o vpletenosti v tokove svetovnih dogajanj je eden od razlogov za nastanek težav, s katerimi se danes spopadamo na globalni ravni.

Ker verjamemo, da smo ljudje odgovorni za posledice svojih dejanj, smo mnenja, da je za sprejetje te odgovornosti, potrebno najprej razumeti, kako široko je spletena mreža svetovnih povezav, katere najtanjše niti pletemo s svojimi vsakodnevnimi odločitvami. Mednarodna trgovina ponuja nepregledno množico primerov, ki nazorno pokažejo našo vpletenost. Zato smo se odločili, da izberemo trgovino s kmetijskimi izdelki (z dobrinami kot so banane, kakav, riž in bombaž) kot dober primer globalne soodvisnosti. Delavnice in materiali, ki jih razvijamo v okviru projekta Šole delujejo globalno, so namenjeni prav raziskovanju te soodvisnosti ter spodbujanju razmišljanja o korakih, ki je potrebno storiti pri odpravljanju negativnih posledic globalizacije.

IGRA EN SVET

Razvoj: Welthaus Diözese Graz-Seckau

Oblikovanje: Dominik Staudinger

Koordinacija: Christine Reiter-Haas

Zbiranje podatkov: Lukas Pletz

Člani uredništva: Gunta Berzina, Ursula Dullnig, Gabi Grundig-Rexberg, Waltraud Hamah Said, Christian Köpf, Judit Koppány, Peter Mödritscher, Christine Reiter-Haas, Rene Suša



S finančno podporo EU, Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za javno upravo. ZA vsebino dokumentov odgovarja društvo Humanitas. Vsebina ne odraža uradnega stališča EU ali Vlade Republike Slovenije.

Copyright: Welthaus Diözese Graz-Seckau 2007

Ta dokument je možno prosto razmnoževati v izobraževalne namene, vendar razmnoževanje po delih ali v celoti v komercialne namene ni dovoljeno brez predhodnega soglasja Welthaus Graz, Grabenstraße 39, A-8010 Graz.